

Színpadon kívül általában viccesebbek a legnépszerűbb humoristák?

A legerősebb fegyver

A KÖZÖNSÉG A HOSSZÚ ÉVEK SO-RÁN MEGSZOKTA, HOGY MARKOS GYÖRGY ÉS NÁDAS GYÖRGY EGYÜTT SZÓRAKOZZAT. AZONBAN A KÉT NE-VETTETŐ MA MÁR NEM JÁR KÖZÖS UTAKON, AMIT A NEMRÉGIBEN SZE-GEDEN TARTOTT KABARÉESTEN IS NYILVÁNVÁLÓVÁ TETTEK: CSUPÁN KÉT JELENETBEN SZEREPELTETEK KÖ-ZÖSEN. HARAG AZONBAN NINCS KÖZTÜK – JELENTETTE KI NÁDAS GYÖRGY. EZT A RÉGI BARÁT, SEL-MECZI TIBOR IS MEGERŐSÍTETTE.

– Több mint tíz év után milyen ismét Markos Györggyel dolgozni?

Nádas György: – Nem tudom, hiszen minden előadás más. Soha nem tudhatjuk milyen hatása lesz, mi lesz belőle. Olyan ez, mint egy túlélési feladat.

– Ha mindig más, akkor biztosan sokat improvizálnak.

N. Gy.: – Nem igazán az improvizációról van szó. Mi akár külön, akár együtt, mindig máshogy adjuk elő a jeleneteinket. Viszont, ha egyedül szerepelek a színpadon, akkor az egész produkcióért tudom vállalni a felelősséget. Ha együtt vagyunk, akkor nehéz eldönteni, hogy melyikünk miatt lett valami jó vagy rossz. Azóta, amióta különváltunk, törekedtünk arra, hogy ne nagyon vállaljunk közös fellépést. Volt egy pont, amikor elhatároztuk, hogy

■ Szegeden is járt Selmeczi, Markos és Nádas. (Fotó: Miskolczi Róbert)

egyedül akarunk dolgozni, mert az ember csak abban lehet biztos, amit egyedül csinál.

– Nem hiányzott a közös munka?

N. Gy.: – Nem, hiszen azért hagytuk abba, mert már elég volt, és úgy éreztük, hogy már nem tudunk egymásnak többet nyújtani, tehát a közönségnek sem. Ennek ellenére nincs közöttünk harag, és találkozgatni is szoktunk.

Selmeczi Tibor: – Ezt én is tanúsíthatom. Összejárunk, néha

szerepelünk is együtt. Ennek a kabaréestnek is, amit most a József Attila Színházban játszunk, így született az ötlete. Ha csak rövid időre is, de megint összejön a két nagy. A szóbeszéd ellenére ez is azt mutatja, hogy nincs harag.

– Hogyan találják ki, hogy miket adnak elő a fellépéseken?

S. T.: – Például a szegedi fellépésünk ötlete egy ebéd közben fogant meg. Nagyon szeretünk ebédelni, és ilyenkor minden szóba kerül.

– Evés közben jönnek a legjobb ötletek?

S. T.: – Nem, evés közben a legjobb falatok jönnek! De amíg várjuk a második fogást, addig sokat beszélgetünk arról, hogy milyen régi és új számokat adunk majd elő.

– A színpadon kívüli életüknek is ilyen szerves része a komikum?

S. T.: – Szerintem a magánéletben sokkal jobbak vagyunk, mint a színpadon, mert akkor jobban elereszthetjük magunkat, nem kell tekintettel lenni senkire. Színpadon előfordul, hogy az ember óvatossabban fogalmaz, nem akar megsérteni senkit.

– Honnan veszik az ötleteket?

N. Gy.: – Általában, ha a munkatársaim úgy találják ki a jeleneit, hogy ha jó kedvük van, azt megpróbálják papírra vetni és előadni. Én nem ezt teszem, hanem megpróbálom színpadra vinni azt, ami nekem tetszik, vagy ami idegesít. Így talán a közönség is derül rajta, vagy éppen sír, ha úgy hozza kedve. De egy biztos, a figyelmet mindig fel szeretném hívni valamire, és erre a legerősebb fegyver a humor.

S. T.: – Mostanában talán kevésbé foglalkozunk a politikával, inkább a szórakoztató jellegű erőstítjük. Ennek egyik jele, hogy a két fiú énekel is. Markos Gyurinak például olyan jó hangja van, hogy a lányom nem is akarta elhinni, hogy ő énekel.

PATARICZA KATA

A politikai rendőrség története

A gondolatokat is figyelték

AZ ÁLLAMVÉDELMI HATÓSÁG TÖR-TÉNÉTÉ FELDOLGOZÓ TAVALYI MUNKÁJA UTÁN EGY ÉVVEL A KÁ-DÁR-RENDSZER POLITIKAI RENDŐRSÉGÉNEK MŰKÖDÉSÉT ÉS MÓDSZEREIT TÁRJÁ AZ OLVASÓ ELÉ KISZELY GÁBOR ÁLLAMBIZTONSÁG CÍMŰ MŰVÉBEN.

Kádár János és csoportja 1956. november 4-ét, a forradalom leverését követően egyebek mellett a politikai rendőrség felállításával látott hozzá a kommunista diktatúra restaurációjához – írja nemrég megjelent művében Kiszely Gábor, aki az Államvédelmi Hatóság után nem kevésbé kényes témát dolgozott fel. Az ÁVH – egy terrorszervezet története című tavalyi megjelent munkáját nagy érdeklődés kísérte, s feltehetőleg mostani, Állambiztonság 1956–1990 címmel kiadott kötetét is hasonlóképpen fogadják az olvasók.

A diktatórikus rendszer fenntartásának érdeke azt kívánta meg, hogy a politikai rendőrség folyamatosan figyelje, ellenőrizze az ellenségeként, potenciális bűnelkövetőként kezelt személyeket, s ezáltal megelőzze „politikai bűncselekmények” elkövetését. Mivel a politikai rendőrség még a gondolkodást is a rendszert megdöntő szándék hordozójának tekintette, az értelmiség egyes tagjait is szemmel tartották. A könyv néhányukkal kapcsolatban érdekes és tanulságos információkat közöl: ismereti Konrád György és Szelényi Iván ügyét, valamint Ilia Mihály,

a Szegeden megjelenő folyóirat, a Tiszatáj egykori főszerkesztője, s egyben a szegedi egyetem oktatója 1973-tól 1989-ig tartó megfigyelésének hátterét. Ezzel kapcsolatban Kiszely Gábor úgy véli, hogy Ilia Mihály személye, és a köré kreált koncepciók úgy csupán eszköz volt valaki másnak, a szolgálati szabályzat szerint tabunak számító politikusnak a megfigyelésére, akcióinak és reakcióinak tesztelésére.

A gyakran a pártvezetők által irányított politikai rendőrség nem állt mindig a helyzet magaslatán. Működetőinek és munkatársainak időnként megdőbbséget hozza nem értéke – véli a szerző – válaszul ad arra a kérdésre, miért bizonyult végül tehetetlennek a rendszer az értelmiség köréből induló „fellazítással” szemben, akaratlanul is megnyitva az utat a reformokat követelő törekvések előtt. A történeti feldolgozáson túl a kötet értékes része az a több mint száz oldalnyi függelék, amelyben egyebek mellett hálózati személyek szervezéséhez használt kérdőívet, a megfigyelés tényeit rögzítő kartont és számos eredeti jelentést közöl, például a mai parlamenti pártok rendszer-váltás előtti időszakáról, tagjaik 1989-es tevékenységéről. A könyvet december 8-án 11 órától dedikálja a szerző Szegeden, a Tisza Lajos körút 34. szám alatti Fókusz Könyvtárházban.

(Kiszely Gábor: Állambiztonság 1956–1990, Korona Kiadó, 430 oldal, 2890 forint)

HEGEDŰS SZABOLCS

A sárkánygyilkos fejedelem

DARVASI LÁSZLÓ

Csou fejedelem nem azért rendeztette évente a költők ünnepét Lojáng városában, mert annyira kedvelte a verseket. A fejedelem fontosnak tartotta tudni, hogy a birodalmában kik a megbecsült emberek, kikre hallgat a nép, és miféle képességeikkel nyerik el a népszerűség irigylésre méltó adományát. Azokban az időkben sárkányok falták a falvakat fenyegető viharfelhőket, olykor unikornis tévedt az udvarházakba, és a költők is mindenféle voltak. Némelyik költő borférget tartott a gyomrában, a másik hiú volt, mint Jan-ce, a költőlovas, aki áldozatával előbb megtanította a legszebb énekét, s csak aztán vágta át a szerencsétlen torkát. Az írók irigykedtek egymásra, elárulták és neveltségessé tették a másikat, olykor pedig bölcsességről vagy erényességről tettek bizonyosságot. Némelyikük tetente hasalt Csou fejedelem elé, hogy lenyalhassa illetért az uralkodó lábfeijéről az ég fényét.

Mindig a Sárkánycsónak ünnepen tartották a költők fesztiválját. Azon a napon úgy esett, mintha ezüstonalakat feszültek volna égtől a földig. A váru dvart lampionokkal díszítették, a gabonaraktárak kapuit szélesre tárták, a téren kardtáncosnők és majomugrálók szórakoztatták az embereket. Lelkesen ünnepelt a nép, holott aszályos és szegény vidék volt ez, ahol a kacagást gyakran összetévesztették a jajongással.

A költők felolvasását éljenzés és taps fogadta, mint minden évben, ugyanúgy. Az utolsó éneket követő fogadáson a fejedelem váratlanul odalépett egy csanganbéli költőhöz, akinek Tan volt a neve, és az elismerése jelül bólintott, majd jellegzetes orrhangján azt mondta, fölöttébb kedvre derítette a fölolvadásának az a sora, amelyben egy kiváló harcos megtanult sárkányt ölni.

A költő szerényen elmosolyodott, s miután a fejedelem továbblépett, zavartan megvakarta a homlokát. Nem ő írta a megdicsért sort, nem az ő verséből származott. Valaki más volt a szerzője, habár nem emlékezett rá, melyik társa lehetett, elkerülte a figyelmét, az igazat szólva Tan figyelme más írók előadása alatt gyakran messze kalandozott. Odalépett hát a barátjához, a kunghszenbéli költőhöz, és azt kérdezte, írt-e egy bizonyos sort egy harcosról, aki megtanult sárkányt ölni, csak mert a vörössor a fejedelemnek kiválókép tetszett, ám a kunghszenbéli író meglepetten rázta a fejét, nem ő a gazdája a sornak, talán a Jensiből jött öreg az, ott ül most is a selyemfüggöny árnyékában, és szokásához híven mézbort szopogat, neki állandó témája a sárkány, kérdezzék meg inkább őt.

Az öreg tűnődve ingatta a fejét, nem ő a sor gazdája, sőt ilyen formában nem is ismerős neki. Ekkor oldalazott hozzájuk a jangcsengbéli költő, egy öntetszelgő figura, aki harsányan kacagott a saját viccein, s aki mindig túllöntül hangosan vagy a kelleténél halkabban olvasott, azt harsogta ez a költő, a tudomására jutott, hogy a fejedelemnek tetszett egy sor, ő, és éppen az ő sora, mire a Jensiből jött öreg illedelmesen elkérte tőle a kéziratát, melyet a jangcsengbéli költő vonakodva bár, de végül átnyújtott.

A kéziratban nem szerepelt az a bizonyos sor a sárkányölő harcosról, mire a jangcsangbéli költő pulykavörös képpel azt hebegte, nyilván improvizált, mert ő gyakran a saját gondolataitól kap ihletet, nem úgy, mint egyesek, és ekkor jelentősegteljesen Tanra, a csanganbéli költőre meredt, akik folyton mások dalaival izgatják föl szegényes fantáziájukat, csak hogy kiprélhessenek magukból néhány szánalmas sört esőről, hajnalról, vagy a már ezerszer megénekelt peóniavirágzásról.

Kis híja volt, hogy nem tört ki botrány, s tán még ököre is mentek volna a költők, ha nem kongatnak vacsorára. Ám a rozmaringos

sültek, a ropogós kacsák és az egészben főttálat malacok látványa eltérítette őket az irodalmi élet kérdéseiről, s mindenki degeszre ette magát, igaz, nem is tehetett egyebet, hiszen Csou fejedelem személyes sértésnek vette volna a finnyáskodó tartózkodást.

Tan is bevitt kissé, s közben mindegyre azon tűnődött, mi lehetett a fejedelem célja az üzenettel. Miért érdekli az urat a sárkány elpusztításának kétes tudománya, amikor a sárkány adja az esőt, őrzi a rontást hozó kincseket, s a jelenléte békét és derűt áraszt?! Nem értette a dolgot, ám egyszeriben úgy érezte, a fejedelem párbajra hívja.

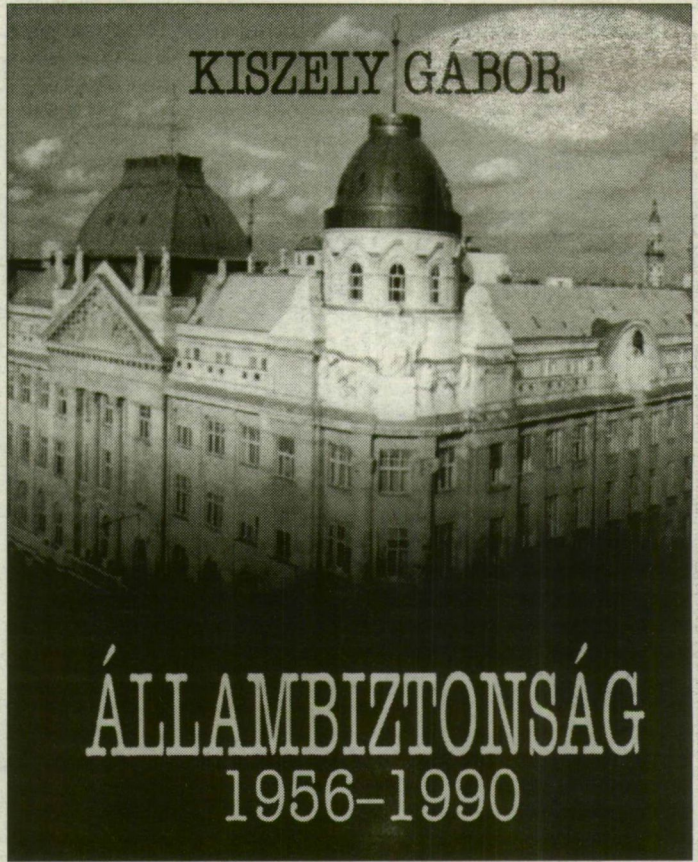
Tan, a költő néhány hét múltán bebocsáttatást kért Csou fejedelemnél, s amikor végre letérdelhetett az uralkodó elé, alázatosan megkérdezte, igaz-e, hogy olyasféle régi verseket gyűjt újabban a tiszteletré méltó fejedelem, amelyek arról énekelnek, hogy az ősi királyok sárkányhússal táplálkoztak. A fejedelem teli szájjal kacagott, ő, igen, így is lehetne mondani, ám azokban az írásokban egy ősi fejedelem nemcsak megeszi, hanem meg is lovagolja a zaboláttan sárkányt, s a következő pillanatban a költő nyakába pattanva be is mutatta, mire gondolt.

A költő a következő napokban nyüzsgő piacokon téblábolt, teaházakba és borkimérésekbe tért be. Figyelte az emberek beszédét. Szerzte a birodalomban hónapok óta ködös volt az idő. Mintha valami égi háború piszka telepedett volna az égre. Nyugtalanág és túlfűtött érzélem mérgette a beszédet. Az emberek emelt hangon és keserű szenvedéllyel szóltak egymáshoz, mintha szakadék szélén toporogtak volna. Úgy mondták ki véleményüket időjárásról, szomszédokról, szerelemről, hivatalnoki túlkapásokról, mint valami végső kinyilatkoztatást, mint a végítélet előtti kétségbeesés bizonyosságot. Sokan már csak kiáltozni és fenyegetőzni tudtak.

Miután eleget látott és hallott Tan, a háza küszöbe elé fektetett egy démonálarcot, hogy senki se zavarja. Napokon át írta új költeményét a fejedelemről, aki hosszú éveken át annak a feladatnak szentelte az idejét, hogy megtanuljon sárkányt ölni. Miután úgy érezte, nem képes a leírt szavakhoz újabbanat fűzni, s nem képes már elvenni sem belőlük, kertjébe hívta néhány tanítványát, s előadta a költeményt. Majd elszavalta a közeli piacon is, aztán az áldásra gyülekező embereknek a templom előtt, és a temető borostyánnal befuttatott kapujánál, hol előkelő hivatalnok búcsúztatására gyülekeztek a családtagok. Napnyugtakor csillogó ezüsttel állított meg két részegen támolygó tevehajcsárt és nekik is szavalt.

Tan költő megcsónkított tetemére a kertjében letek a döbbenettől borzongó tanítványok. Békés délelőtt volt, virágoztak az első peóniák. A költő szemét sóval maratták ki, a nyelvét lemetszették, a karját kiszakították.

Még aznap palotalovások dobogták szerzte a hírt, hogy Csou fejedelem megküzdött a Nyugati part sötétségéből előtörő Kéksárkánnyal, és öldöklő küzdelemben legyőzte a szörnyeteket. A hívívők úgy érkeztek vissza, hogy az országot borító kód szálait maguk után vonták, mintegy lefejtve a piszkos gomolygást az ég tekintete elől. A birodalom újra ragyogó fényben ázott. A sárkány csontjait, saskarmait, bikaszarvát és démonszemeit bizonyoságképpen a körbehordozták a birodalomban. Mindhiába tették. Csou fejedelem őrzőgő dühében gyermekmajmokat fojtogatott. Szerzte a városokban a nép, kint az utcán, a piacon, a temetőkertekben, s bent a teaházakban egy különös harcosról beszélt, aki bár tudta, hogyan ölheti meg a sárkányt, de mégsem tehette meg soha.

fókusz Telefon: (+36 62) 420-624
Fax: (+36 62) 424-789
e-mail: fokusz.szeged@lira.hu
könyvtárház
H-6720 Szeged, Tisza L. krt. 34.
www.fokuszonline.hu

Könyvtoplista

Fókusz Könyvtárház (Szeged, Tisza L. krt. 34.) heti sikerlistája

1. Vujity Tvrtko: Újabb pokoli történetek (Alexandra)
2. Rowling: Harry Potter és a bölcsék köve (Animus)
3. Rowling: Harry Potter és az azkabani fogoly (Animus)
4. Lajos Mari: 99 házi sütemény 33 színes ételfotóval (Aquila)
5. A pszichológia alapjai (Tertia)
6. Hársing: A filozófiai gondolkodás Thalészról Gadamerig (Bíbor)
7. Müller Péter: Jósönyv – Ji-King (Doctor Herz Bt.)
8. Pálffy Katalin: Látnivalók Magyarországon (Well-Press)
9. Zandstra: Tanuljuk meg a PHP4 használatát 24 óra alatt (Kiskapu Kft.)
10. Hetven csoda szerzte a világban – Hogyan készültek a pompás építmények (Athenaeum 2000)